

Newsletter

Sierpień, 2020 rok

© Krystian Maj/KPRM

W numerze polecamy

SPECJALNY SZCZYT RADY EUROPEJSKIEJ

100-LECIE BITWY WARSZAWSKIEJ

ŚWIATOWY DZIEŃ POMOCY HUMANITARNEJ

WOJEWÓDZKIE OBCHODY ŚWIĘTA WOJSKA POLSKIEGO

DEBATA „100-LECIE BITWY WARSZAWSKIEJ. WIELKA WYGRANA POLSKI”

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Olsztyn

Specjalny Szczyt Rady Europejskiej

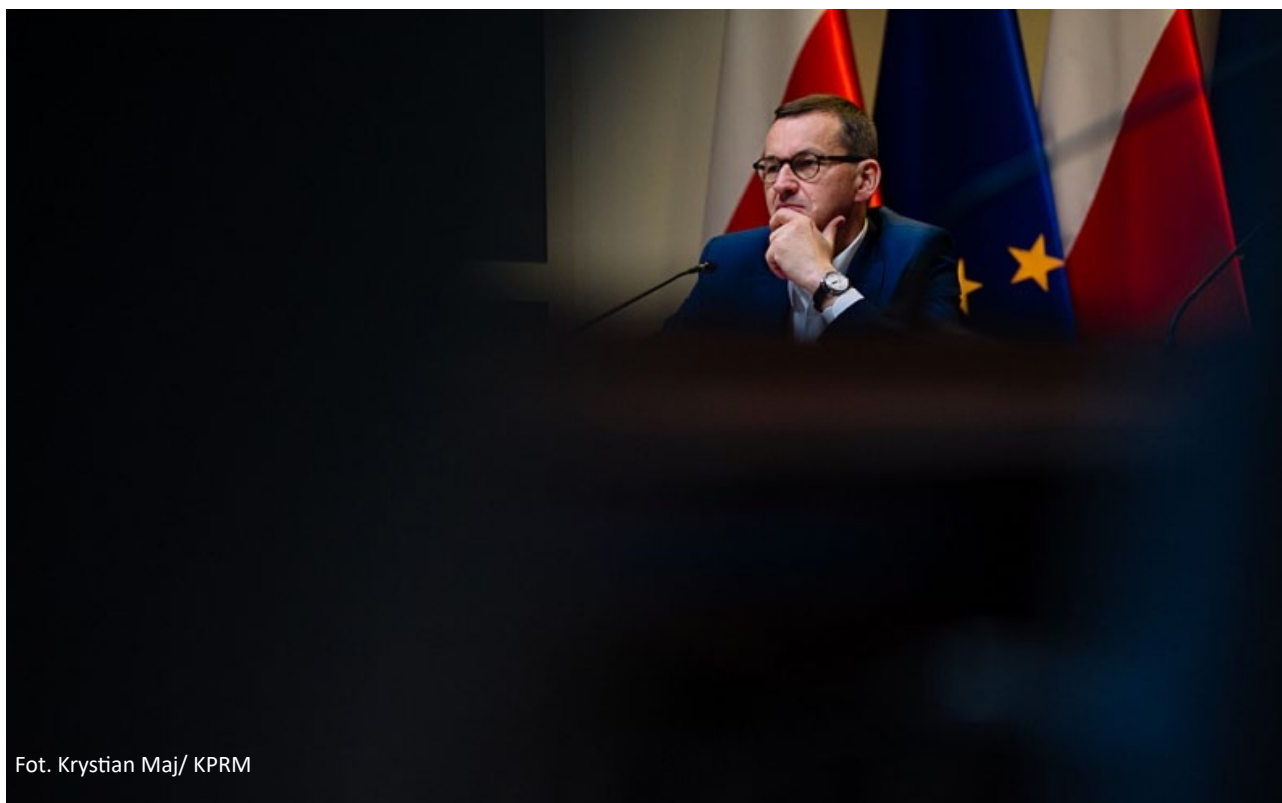

Specjalny Szczyt Rady Europejskiej

Sytuacja na Białorusi stała się przyczynkiem do organizacji specjalnego szczytu Rady Europejskiej. Przedmiotem rozmów szefów państw i rządów Unii Europejskiej była m.in. strategia działania Unii Europejskiej wobec agresywnej reakcji władz państwowych Białorusi na pokojowe demonstracje obywateli. Ogólne poparcie zyskała również propozycja wysłania do Mińska misji pod przewodnictwem Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, wspieranej przez ekspertów z instytucji UE.

Podczas dyskusji premier Mateusz Morawiecki przedstawił Plan dla Białorusi. Kluczowym elementem propozycji jest konieczność podjęcia dialogu między władzami a opozycją. Do rozmów powinni zostać zaproszeni liderzy z różnych środowisk wybrani spośród m.in. działaczy emigracyjnych czy przedstawicieli opozycji przebywających w więzieniu. Działacze opozycji powracający z zagranicy powinni zyskać nietykalność a osoby przetrzymywane w więzieniach z przyczyn politycznych muszą odzyskać wolność. Podstawę wszelkich działań i pokojowych rozwiązań stanowiąc zaś będą przepisy konstytucji. Jedną z możliwości jest powtórzenie wyborów z udziałem obserwatorów międzynarodowych.

W związku z pogarszającą się sytuację społeczno-polityczną na Białorusi polski rząd przyjął pakiet pomocowy „Solidarni z Białorusią”, który zyskał akceptację Rady Europejskiej. Opiera się on na trzech filarach: bezpieczeństwie, otwartości i solidarności. Osoby represjonowane oraz ich rodziny mogą liczyć na wsparcie finansowe na pokrycie kosztów leczenia, rehabilitacji, kar administracyjnych czy też zapomóg. Dodatkowo wprowadzone zostaną ułatwienia przy przekraczaniu granicy polsko-białoruskiej przez osoby poszkodowane lub uciekające przed represjami. Pakiet obejmie zwalnianie z opłat wizowych, a w szczególnych wypadkach również zwolnienie z obowiązku posiadania dokumentów i ułatwienie w dostępie do rynku pracy. Możliwość studiów i zatrudnienia w Polsce zyskają również studenci i naukowcy rekrutowani z białoruskich uczelni. Na wsparcie mogą liczyć też organizację pozarządowe oraz mniejszość polska na Białorusi. Z myślą o nich, ramach Fundacji Solidarności Międzynarodowej, zostanie utworzony nowy program dotacyjny skierowany do NGO oraz zostaną zwiększone środki zakres tematyczny konkursów Polskiej Pomocy Rozwojowej i Dyplomacji Publicznej w 2020/2021. Polska wesprze również niezależne media i wydawców na Białorusi. Na realizację programu w pierwszym roku Polska przeznaczy 50 mln zł.

Fot. Krystian Maj/ KPRM

100-lecie Bitwy Warszawskiej

Foto: www.gov.pl

W tym roku, w dniu 15 sierpnia uroczystość obchodziliśmy 100. rocznicę Bitwy Warszawskiej. Ten kulminacyjny moment wojny polsko-bolszewickiej 1919-1920, był jednym z najważniejszych wydarzeń w historii Polski i Europy.

Na czas odradzania się niepodległej Polski przypadło zagrożenie ze strony Rosji Sowieckiej, która chciała siłowo narzucić światu totalitarną ideologię komunistyczną. Polska stała się pierwszym punktem w planie całościowego podboju Europy.

O losach Polski oraz innych państw europejskich przesądziła Bitwa Warszawska, która w sierpniu 1920 roku zakończyła się zwycięstwem strony polskiej. Klęska Armii Czerwonej w praktyce przełożyła się na zatrzymanie sowietyzacji narodów Europy poprzez zbrojne szerzenie światowej „rewolucji proletariackiej”. Waleczność Wojska Polskiego oraz skuteczne dowództwo, oca-

liło ówczesną Europę przed ponownym, globalnym konfliktem zbrojnym. Ceną za to była jednak wysoka. Bilans wojny polsko-bolszewickiej wyniósł 100 tysięcy zmarłych, poległych i zaginionych oraz drugie tyle rannych.

Bohaterskie odparcie ataku wojsk bolszewickich miało również ogromne znaczenie w sferze utrwalenia niepodległej Polski i innych państw narodowych na mapie Europy. Umocniło ono system wersalski i pozwoliło na utrzymanie pokojowych stosunków między narodami. Z Bitwy Warszawskiej płynie również uniwersalne przesłanie o konieczności przeciwstawiania się dyktatorom oraz podejmowania poświęceń w obronie wolności.

Nowy Minister Spraw Zagranicznych RP

Prezydent Andrzej Duda, postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2020 r. powołał Zbigniewa Raua w skład Rady Ministrów, na urząd Ministra Spraw Zagranicznych.

Nowy szef polskiej dyplomacji jest nauczycielem akademickim i profesorem nauk prawnych. W latach 1981-1995 był wykładowcą i stypendystą licznych uniwersytetów zagranicznych (m.in. w USA, Wielkiej Brytanii i Australii). Od 1995 r. pracuje na Uniwersytecie Łódzkim, gdzie kieruje Katedrą Doktryn Polityczno-Prawnych. W okresie PRL związany z opozycją demokratyczną, od 1980 r. członek NSZZ „Solidarność”. W 2005 r. uzyskał mandat senatora. W latach 2015-2019 sprawował urząd wojewody łódzkiego. W wyborach parlamentarnych w 2019 r. został wybrany posłem. W Sejmie IX kadencji sprawował funkcję przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych.

Profesor Zbigniew Rau zastąpi na tym stanowisku ministra Jacka Czaputowicza, który kierował resortem dyplomacji od stycznia 2018 r. W czasie pełnienia przez niego funkcji Polska zainicjowała wraz z USA Proces Warszawski, skutecznie sprawowała przewodnictwo w Radzie Bezpieczeństwa ONZ (2018-2020) oraz uzyskała członkostwo w Radzie Praw Człowieka w latach 2020-2022. Rozwinęła się też współpraca w ramach Inicjatywy Trójmorza. Skuteczne działania polskiej służby dyplomatycznej znalazły również przełożenie na szybką reakcję przedstawicieli państw Europejskich na obecną sytuację w Białorusi.

Światowy Dzień Pomocy Humanitarnej

Rokrocznie 19 sierpnia obchodzimy Światowy Dzień Pomocy Humanitarnej. Święto ustanowiono w 2009 roku z myślą o uczczeniu pamięci tych, którzy służąc innym stracili życie. Data odwołuje się do wdarzeń z 2003 roku, gdy w zamachu bombowym w Bagdadzie zginęły 22 osoby wśród których był Sergio Vieira de Mello, brazylijski dyplomata i Specjalny Wysłannik Sekretarza Generalnego ONZ ds. Iraku.

Działalność pracowników humanitarnych jest niebezpieczna lecz od ich zaangażowania i poświęcenia zależy los setek milionów ludzi. W ubiegłym roku w ramach pomocy humanitarnej zaszczepiono prawie 29 milionów dzieci na odrę, prawie 7 milionów niedożywionych dzieci i kobiet w ciąży objęto opieką lekarską, a 32 miliony osób uzyskało dostęp do czystej wody. Ponad 71 milionów uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych mogło uzyskać dach nad głową, żywność i środki do życia.

Epidemia COVID-19 sprawiła, iż jeszcze więcej ludzi potrzebuje pomocy, a praca humanitarna jest bardziej niebezpieczna niż dotychczas. Pracownicy humanitarni angażują się w działalność na pierwszej linii frontu walki z wirusem, często bez możliwości zapew-

nienia odpowiednich warunków ochrony i zachowania dystansu społecznego.

W Polsce rośnie liczba osób zaangażowanych w niesienie pomocy humanitarnej. Pracownicy organizacji pozarządowych, wolontariusze, polscy misjonarze, ratownicy, lekarze udzielają wsparcia w najdalszych zakątkach świata. Mogą to robić dzięki finansowaniu ze środków rządowych i prywatnych oraz zbiórek publicznych. W ubiegłym roku polskie władze przekazały na pomoc humanitarną 65,3 mln zł. Fundusze te zostały rozdysponowane m.in. wśród ofiar wojny i uchodźców z Syrii przebywających w sąsiednich krajach (Libanie, Turcji, Iraku). Na Unijny Instrument Pomocy dla Uchodźców w Turcji wpłacono 40 mln z tej kwoty, 11,8 mln zł przeznaczono na wsparcie międzynarodowych agend humanitarnych, a ok. 13,2 mln PLN otrzymały polskie organizacje humanitarne działające w regionie. Ostatnie tragiczne wydarzenia w Bejrucie ukazały ogromne zaangażowanie polskich starżaków i personelu medycznego oraz ekspertów pomocy humanitarnej Polskiego Centrum Pomocy Międzynarodowej, którzy jako jedni z pierwszych udali się na miejsce by nieść ratunek ofiarom wybuchu.

WYDARZENIA Z REGIONU

Wojewódzkie obchody Święta Wojska Polskiego

Wojewódzkie obchody Święta Wojska Polskiego odbyły się w Olsztynie w dniu 14 sierpnia br. Święto to zostało ustanowione na dzień 15 sierpnia, na pamiątkę zwycięskiej Bitwy Warszawskiej z 1920 roku, stoczonej w czasie wojny polsko-bolszewickiej.

Olszyńskie uroczystości rozpoczęły się na Placu Konsulatu Polskiego, gdzie odsłonięto tablicę pamiątkową z orłem 1920 r., powstałej dzięki Panu Andrzejowi Sassynowi, honorowemu prezesowi Towarzystwa Miłośników Olsztyna. Następnie w bazylice konkatedralnej św. Jakuba odprawiono uroczystą Mszę świętą w intencji żołnierzy i pracowników wojska, pod przewodnictwem arcybiskupa Józefa Górzyńskiego, Metropolity Warmińskiego. Główna część obchodów odbyła się na Placu Solidarności. Podniesiono flagę Rzeczypospolitej Polskiej i odegrano hymn państwowy. Miały również

miejsce wystąpienia okolicznościowe. Wykonano pieśni reprezentacyjnej Wojska Polskiego oraz złożono kwiaty pod Pomnikiem Wolności Ojczyzny i pod tablicą Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Obchody zostały zorganizowane przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, Metropolity Warmińsko-Mazurskiego, 16 Pomorską Dywizję Zmechanizowaną i Dowódcę 4 Warmińsko-Mazurskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

WYDARZENIA Z REGIONU

Ćwiczenia Wojskowe Astral Knight 2020.

Na terenie portu lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach odbywają się ćwiczenia wojskowe Astral Knight 2020. Do 30 września na lotnisku stacjonują żołnierze wojsk polskich i amerykańskich.

Astral Knight 2020 to nazwa międzynarodowych ćwiczeń, w których udział biorą żołnierze sił powietrznych, piechoty i marynarki ze Stanów Zjednoczonych, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski i Szwecji. Podczas wspólnego szkolenia żołnierze zdobywają wiedzę i umie-

jętności w zakresie prowadzenia zintegrowanej obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej kluczowych terenów. Obejmuje ono również wykonywanie lotów i ćwiczeń w wirtualnej rzeczywistości.

Równoległe do ćwiczeń na lotnisku w Szymanach prowadzone są podobne szkolenia wojskowe w innych lokalizacjach na terenie Polski i państw europejskich.

Foto: Michał Bojarski

NASZE DZIAŁANIA

15.08.2020 – Debata pt. „100-lecie Bitwy Warszawskiej. Wielka wygrana Polski”.

W dniu 15 sierpnia br., w bibliotece Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, z okazji 100-lecia Bitwy Warszawskiej, odbyła się debata z udziałem historyka z Instytut Północny w Olsztynie, dra Tomasza Wyźlica oraz pasjonata historii Pana Józefa Zyska – Wiceprezesa Związku Piłsudczyków RP i założyciela Izby Pamięci Józefa Piłsudskiego w Rogózu.

Spotkanie otworzył moderator dr Piotr Bojarski, który przywitał ekspertów oraz przedstawił najważniejsze wątki, które zostaną poruszone w trakcie debaty. Pierwsze z pytań odnosiło się do oceny decyzji Marszałka Piłsudskiego ws. wyprawy kijowskiej. Przebieg operacji wojskowej oraz jej podłoże dyplomatyczne przybliżył dr Tomasz Wyźlic. Ekspert odniósł się również do reperkusji politycznych ówczesnych wydarzeń, w tym do powołania nowego rządu pod przewodnictwem Grabskiego oraz Rady Obrony Państwa, która ograniczyła kompetencje Marszałka Piłsudskiego jako Naczelnika państwa. Z kolei drugi z prelegentów zaznaczył, iż wyprawa kijowska pod względem militarnym zakończyła się niepowodzeniem. Kolejną kwestią poruszoną w dyskusji było kreślenie Bitwy Warszawskiej tzw. „Cudem nad Wisłą”. Doktor Tomasz Wyźlic zauważył, iż określenie „Bitwa Warszawska” jest niecisłe, gdyż walki toczyły się na rozległym terenie a nie wyłącznie w stolicy. Wygraną należy natomiast rozpatrywać

w kategorii umiejętnego dowodzenia sztabowców oraz ofiarnej walki żołnierzy nie zaś cudu. Z takim stanowiskiem zgodził się Pan Józef Zysk, precyzując jednocześnie, iż pojęciem cudu posługiwali się głównie przeciwnicy Marszałka, by umniejszyć jego zasługi.

W drugiej części spotkania prowadzona dyskusja koncentrowała się wokół kontekstów regionalnych. Doktor Wyźlic podkreślił, iż wojna polsko-bolszewicka była wykorzystywana przez władze niemieckie jako argument w kampanii przeciw Polsce, prowadzonej przed Plebiscytem na Warmii, Mazurach i Powiślu w 1920 roku. Według pana Józefa Zyska akcje propagandowe lub wsparcie militarne Polski skierowane w stronę Prus Wschodnich było wówczas niemożliwe, gdyż większym wrogiem był bolszewicy i to na nich koncentrowała się cała uwaga Piłsudskiego, który dysponował ograniczonymi zasobami wojskowymi. Kolejnym wątkiem regionalnym była sprawa internowania żołnierzy Armii Czerwonej na terenie Prus Wschodnich w obozie jenieckim w Orzyszu, o czym szczegółowo opowiedział dr Wyźlic.

Debata z postaci nagrania wideo została udostępniona w częściach na portalu społecznościowym RODM w Olsztynie oraz Instytutu Północnego w Olsztynie.

BĄDŹ ODPOWIEDZIALNY

REGIONALNY OŚRODEK DEBATY MIĘDZYNARODOWEJ W OLSZTYNIE

ul. Partyzantów 87

10-512 Olsztyn

tel.: +48 600 943 378

rodm@rodm-olsztyn.pl

www.rodm-olsztyn.pl

<https://fb.me/RODMolsztyn>

Zadanie dofinansowane ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych